METSÄTALOUS

Paperin ja kartongin kulutus nousi Euroopassa

Paperi- ja kartonkituotteiden kulutus nousi viime vuonna 0,9 prosenttia ja oli yhteensä 77,1 miljoonaa tonnia, tiedottaa Euroopan paperi- ja selluyhtiöiden järjestö CEPI.

Aikaisempina kolmena vuonna kulutus on laskenut. Euroopan talouden elpyminen näkyy myös sellutuotteiden kulutuksen nousussa.

Pakkausmateriaalien ja hygieniapapereiden osuus tuotannosta on kasvanut. Ne tasapainottavat tuotantoa painopaperin osuuden jatkuvasti vähentyessä.

Painotuotteita on 40,5 prosenttia kaikista Euroopassa tuotetuista paperi- ja kartonkituotteista. Pakkaustuotteita on 47,5 prosenttia ja hygieniatuotteita 7,7 prosenttia tuotannosta.

Paperin ja kartongin tuotanto väheni Euroopassa 0,2 prosenttia viime vuonna. Tuotanto oli yhteensä 91,1 miljoonaa tonnia.

Paperin ja kartongin vienti Euroopan ulkopuolelle laski hieman. Vientiä oli kuitenkin 14 miljoonaa tonnia tuontia enemmän. Vuotta aikaisemmin vientiä oli 14,8 miljoonaa tonnia enemmän.

Markkinasellun tuotanto laski 1,4 prosenttia viime vuonna ja oli yhteensä 13,2 miljoonaa tonnia.

TERHI PAPE-MUSTONEN

Pakkausmateriaalien ja hygieniapapereiden osuus on kasvanut.

Ruotsin metsäntutkimus saa miljoonia

Ruotsin maatalousyliopiston, Sveriges lantsbrukuniversitetin, tutkijoille on myönnetty yhteensä 59,5 miljoonaa kruunua eli 6,4 miljoonaa euroa metsäntutkimukseen.

Näistä 7,5 miljoonaa kruunua eli noin 800 000 euroa käytetään viime kesän Västmanlandin suuren metsäpalon seurausten tutkimiseen.

Muut tutkimusaiheet koskevat muun muassa hyönteis- ja hirvituhojen ehkäisyä, metsälannoituksen vaikutuksia, metsätiedonkeruun edistämistä kestävässä metsätaloudessa sekä biomassan tuotannon vaikutuksia hiilinieluihin maisematasolla.

LAURA NIKINMAA

Sertifikaatin puute ei estä puukauppaa

Ainakaan vielä puita ei hyljeksitä tai hinnoitella halvemmiksi, jos ne on kaadettu sertifioimattomasta metsästä.

Suomalaiset metsänomistajat ovat sertifioineet metsänsä varsin kattavasti. Talousmetsistä yli 95 prosentin kerrotaan olevan PEFC-sertifioitua.

Sertifioitujen metsien korkea osuus ei kuitenkaan ole johtanut sellaiseen tilanteeseen, ettei puita saisi myytyä ilman sertifikaattia.

UPM:n, Stora Enson ja Metsä Groupin edustajat vastasivat MT:lle, että myös sertifioimatonta puuta ostetaan. Samaan hengenvetoon yritysten edustajat korostivat, että he kannustavat kaikkia puumyyjiä sertifioimaan metsänsä.

”UPM:n politiikka on edistää sertifiointia kaikin keinoin. Maailmanlaajuisesti vain kymmenen prosenttia metsistä on sertifioitu”, tähdentää UPM Metsän ympäristöpäällikkö **Timo Lehesvirta**.

”Pitkällä aikavälillä sertifiointi takaa puun menekin. Voi kysyä, miksi metsänomistaja ei lähtisi mukaan sertifiointiin, kun se on tehty hyvin helpoksi metsänomistajan kannalta. Kysymys on siitä, että metsiä käsitellään parhaan tiedon mukaisesti, ei pelkästään suojelusta.”

Myös vastavirtaan kulkijoita on

Kaikki eivät ole asiasta samaa mieltä. Iso metsänomistaja, jolla on tiloja useilla paikkakunnilla ja pinta-alaa toista tuhatta hehtaaria, ei ole metsiään sertifioinut. Asiasta ei ole tullut ongelmaa puunmyynneissä.

Hän ei halua esiintyä haastattelussa nimellään, koska sertifiointi on hänen mielestään periaatteessa hyvä asia eikä hän halua ohjailla esimerkillään muiden päätöksentekoa. Omiin metsiinsä hän ei sertifiointia kuitenkaan halua.

”Sertifioinnin säännöt rajoittavat metsätalouden harjoittamista niin paljon, etten ole harkinnut siihen liittymistä.”

Sertifioinnin ongelma on hänen mukaansa jäykkyys ja kaavamaisuus: luonnon monimuotoisuutta ei vaatimuksissa huomioida riittävästi.

”Esimerkiksi jättöpuiden suhteen ei lainkaan eritellä, missä kohdassa ne ovat tarpeellisia ja missä eivät.”

Sertifioinnin vaatimuksia on hänen mielestään mahdotonta noudattaa sellaisilla kohteilla, joissa tarvitaan ojitusmätästystä.

”Pidän kuitenkin hyvänä, että sertifiointi on olemassa. Varsinkin, kun metsälainsäädäntö on muuttunut niin, että metsälle saa tehdä mitä tahansa, anything goes.”

Sertifiointi on tehtaan etu

Tehtaille on tärkeää, että sertifioidun puun osuus pysyy korkeana.

”Teollisuutemme taholta sertifiointiosuuksia seurataan hyvin tarkasti, sillä asiakkaiden kanssa tehdyissä sopimuksissa on sitouduttu tiettyihin sertifiointiasteisiin. Esimerkiksi tuontipuussa sertifioidun puun osuus on pienempi kuin kotimaisella ja silloin tehtaan sertifiointiaste laskee”, kertoo Metsä Groupin hankintajohtaja **Heikki Karhunen**.

Metsäteollisuus ry:n mukaan teollisuuden käyttämästä kotimaisesta puusta 92 prosenttia oli sertifioitua viime vuonna. Kun mukaan lasketaan ulkomailta tuotu puu, osuus laskee 85 prosenttiin. Venäjän ja Baltian maiden puun sertifiointiaste lienee siten noin 50 prosenttia.

Prosentit halutaan pitää korkeina

Suomalainen metsänomistaja ei saa puistaan enempää tai vähempää rahaa, olipa niillä sertifikaatti tai ei.

Valtaosa yksityisistä metsänomistajista on mukana alueellisessa PEFC-ryhmäsertifioinnissa metsänhoitoyhdistyksen jäsenyyden kautta. Ryhmäsertifiointia hoitivat viime vuoden loppuun asti alueelliset metsänomistajien liitot. Ne lakkautettiin vuoden vaihteessa.

Nyt PEFC-ryhmäsertifiointia hoitaa Kestävän metsätalouden yhdistys ry. Yhdistyksen perustajat ovat tuottajajärjestö MTK, Metsäteollisuus ry ja Suomen sahat ry.

Teollisuudessa kannetaan jonkinasteista huolta siitä, että puunmyyjät pysyvät kattavasti mukana sertifioinnissa. Metsänhoitoyhdistysten jäsenyys muuttui tämän vuoden alussa vapaaehtoiseksi.

”Nyt, kun alan organisaatiot ovat muuttuneet, sillä on arvoa, että sertifiointiprosentti säilyy. On tärkeää, että sertifioinnin taso saadaan pidettyä korkeana”, toteaa Stora Enson metsäpäällikkö **Jorma Länsitalo**.

HANNA LENSU

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

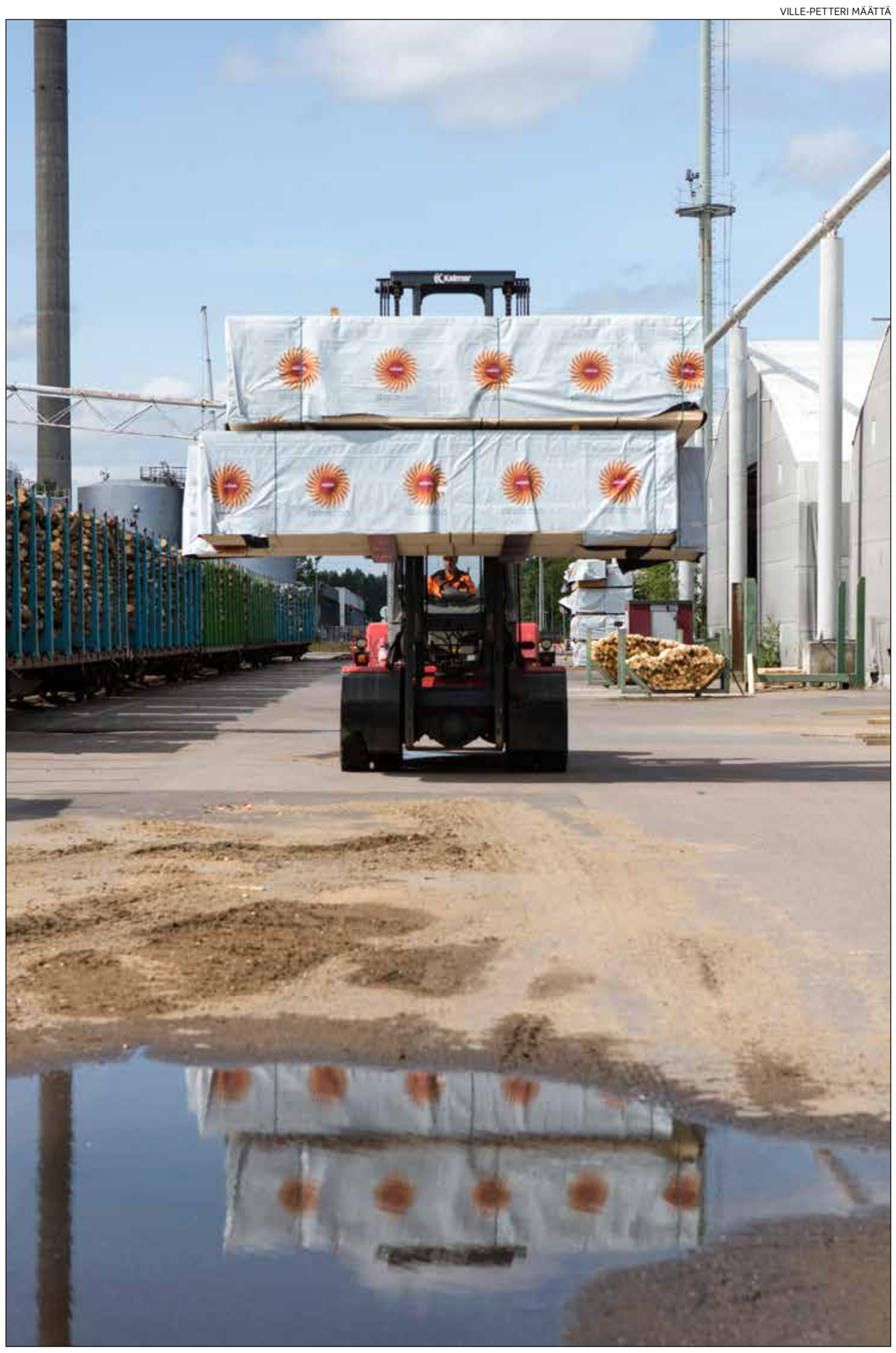

Metsäsertifikaattia markkinoidaan paperia ja sahatavaraa ostaville asiakkaille laadun takeena. Kuvassa lastataan Stora Enson sahatavaraa Varkauden tehtaalla.

METSIEN SERTIFIOINTI

Kaksi merkkiä, monta tarjoajaa

Metsien PEFC-sertifiointia tarjoavat suomalaisille metsänomistajille ainakin metsänhoitoyhdistykset (jäsenetu), UPM (kumppanuusasiakkaille), Metsä Group (sopimusasiakkaille), Stora Enso ja Otso. PEFC-sertifiointiin voi liittyä myös suoraan Kestävän metsätalouden yhdistyksen kautta, jolloin hinta on 30 euroa + arvonlisävero.

Metsien FSC-sertifiointia tarjoavat UPM (korkeimman palvelutason sopimustiloille, suositus: yli sadan hehtaarin pinta-aloille), Metsä Group (sopimusasiakkaille) ja Stora Enso.

Sahatavaranipussa tieto mahdollisesta sertifioinnista löytyy pakettisetelistä.

LYHYESTI

UPM loisti WWF:n vastuullisessa puunhankinnassa

UPM sai täydet pisteet Britannian WWF:n julkaisemassa Timber Scorecard -arvioinnissa.

Siinä mitattiin yli sadan Britanniassa toimivan valmistajan ja jälleenmyyjän toimintaa ja sitoutumista vastuulliseen puutavarakauppaan vuosina 2013–2014. UPM oli yksi harvoista maksimipisteet saaneista yrityksistä.

”Puun alkuperän selvittäminen on UPM:lle äärimmäisen tärkeää”, kertoo Britannian ja Irlannin ympäristöasioista vastaava **John Sanderson**.

”Varmistamme, että kaikille tehtaillemme toimitettava raaka-aine, on tehdas sitten Kiinassa, Euroopassa, Uruguayssa tai Yhdysvalloissa, on kestävästi hankittu, laillisesti hakattu sekä kansainvälisten metsäsertifiointijärjestelmien vaatimusten ja puutavaraa koskevien säädösten mukaista.”

Ikea nousi Romanian suurimmaksi metsänomistajaksi

Ruotsalainen huonekalujätti Ikea on noussut Romanian suurimmaksi metsänomistajaksi, kirjoittaa itävaltalainen Timber-online -uutissivusto.

Piikkipaikka heltisi, kun Ikean tytäryhtiö osti Romaniasta 33 600 hehtaaria metsää maan keski- ja koillisosista.

Versosurma kurittaa mäntyjä Keski-Suomessa

Versosurma riehuu poikkeuksellisen rajuna ainakin Keski-Suomen, Savon ja Satakunnan nuorissa ja varttuneissa männiköissä.

Luonnonvarakeskus (Luke) on havainnut versosurmaa laajoilla alueilla etenkin keskisen Suomen korkeilla mailla tänä kesänä.

”Luvassa on varmasti merkittäviä männyn kasvutappioita. Kesä on ollut kylmä ja sateinen, tämä on edistänyt taudin puhkeamista”, Luken erikoistutkija, dosentti **Risto Jalkanen** Rovaniemeltä kertoo.

Lievimmillään surmakkasienen synnyttämä kasvitauti aiheuttaa männiköissä vajaatuottoisuutta. Pahimmillaan tauti tappaa sairastuneet puut pystyyn.

Taimikkoon iskenyt versosurma tappaa taimet jo tartuntaa seuraavana talvena.

Sairaat puut kaadettava

Versosurman ainoana hoitokeinona ovat torjuntahakkuut eli sairastuneiden puiden poisto.

Mikäli sairaita puita on niin runsaasti, ettei harventaminen ole mahdollista, kannattaa puusto avohakata viivyttelemättä. Lisäksi kannattaa harkita puulajin vaihtoa männyltä kuuselle.

Joissakin tapauksissa tautiin sairastuneen metsikön luontainen koivu- ja kuusialikasvos voidaan kasvattaa edelleen sekametsäksi. Se on edullisin ratkaisu metsän uudistamiseksi.

”Jos sataprosenttinen männikkö on sairastunut vakavasti, ei siinä muita vaihtoehtoja ole kuin uudistaminen”, Jalkanen sanoo.

Viivyttely sairastuneen puuston poistamisessa edistää taudin leviämistä sekä heikentää ainespuun laatua ja käyttökelpoisuutta.

Lisäksi kaarnakuoriaiset iskevät kuolleisiin puihin jo seuraavana kasvukautena, jolloin latvakasvaintuhoja aiheuttavat ytimennävertäjät lisääntyvät metsässä.

Puut kannattaa hyödyntää silloin, kun ne ovat vielä hyödynnettävissä. Nuori puusto tuhoutuu nopeammin kuin varttunut.

Tauti jalkaantui viime kesänä

Jalkasen mukaan versosurmaa on esiintynyt varttuneen puuston alaoksissa säännöllisesti, joten tauti on voinut edetä.

Tartuntojen määrä lisääntyi tavanomaisesta viime kesänä. Tämä näkyy latvuksien huomattavana pienenemisenä ainakin Keski-Suomessa, Satakunnassa ja Savossa.

Versosurma tuhoaa männyn kasvaimia yleensä latvuksen alaosasta ja aiheuttaa elävän latvuksen supistumista. Toisinaan tauti etenee myös puun latvasta alaspäin.

Paikoin tauti on edennyt niin pitkälle, ettei puissa ole juuri vihreää latvusta jäljellä.

Kuluvan kesän kylmyys on heikentänyt puiden energiantuotantoa ja puolustusaineiden rakentamista. Jatkuvat sateet ovat suosineet surmakkasienen lisääntymistä.

On äärimmäisen suuri riski, että sieni on lisääntynyt kesän aikana voimakkaasti ja tartuttaa entistä enemmän versoja. Mäntykankaat saattavat olla laajalti punaruskeita ensi kesänä.

Punavyökariste iski samalla

Lisäksi toinen kasvitauti, punavyökariste, on paikoin vienyt versosurmaan sairastuneilta männyiltä vanhimmat neulaset.

Hoitamattomissa, tiheissä metsissä puiden välillä on kova kilpailu elintilasta. Ne puut, joilla on vähemmän elävää latvusta, häviävät kilpailun, Jalkanen kuvailee.

Edellisen kerran vaikea versosurma riehui keskisen Suomen alueella 1980-luvun lopulla.

Tämän kesän epidemia ei kuitenkaan yllä vakavuudeltansa 30 vuoden takaiseen.

Tuolloin kasvatusmetsiä jouduttiin saneeraamaan ja avohakkaamaan laajalti.

Taudin puhkeamisen epidemiaksi mahdollistaa lämpimän kesän ja sitä seuraavan kylmän kesän yhdistelmä. Jalkasen mukaan vastaavat olosuhteet edelsivät myös Lapin versosurmaepidemiaa, joka tappoi kymmeniä tuhansia hehtaareja taimikkoja 1980-luvulla.

Jalkanen kehottaa tautialueen metsäammattilaisia ja metsänomistajia tutustumaan metsien kuntoon mahdollisimman pian.

KARI LINDHOLM

KARI LINDHOLM

”Versosurma tappaa pienet männyntaimet jo tartuntaa seuraavana talvena”, Luken dosentti Risto Jalkanen kertoo. Kuvan kaksivuotias taimi on kuollut tautiin Rovaniemellä.

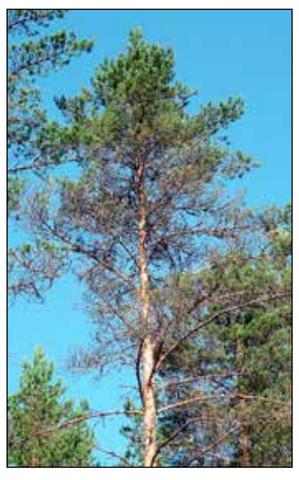

Versosurma tappaa männyn oksia alhaalta alkaen.